

Αθήνα, 10/11/2014

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό

Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Θέμα: Σύστημα επιλογής προϊσταμένων στο Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο τομέα

Με το ν. 3839/2010, «Σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων με αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια – Σύσταση Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) και λοιπές διατάξεις», εγκαθιδρύθηκε ένα νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων όλων των βαθμίδων της Δημόσιας Διοίκησης το οποίο αναπτυσσόταν σε τρεις ισόρροπους πυλώνες: α) Τα τυπικά προσόντα, β) Τη γραπτή εξέταση, γ) Τη δομημένη συνέντευξη.

Μέχρι την πλήρη εφαρμογή των προβλέψεων του νόμου, δηλαδή των παγίων διατάξεών του, θεσμοθετήθηκε ένα μεταβατικό σύστημα επιλογής όπου λαμβάνονταν υπόψη τα τυπικά προσόντα των υποψηφίων μέσω αντίστοιχης, σταθμισμένης μοριοδότησης, οι οποίοι, προκειμένου να μπορούν να συμμετάσχουν, θα έπρεπε να φέρουν τον βαθμό Α' σύμφωνα με το τότε ισχύον σύστημα βαθμολογίου.

Αποτέλεσμα της πρώτης εκείνης εφαρμογής, ήταν η ανάδειξη ενός νέου σώματος προϊσταμένων οι οποίοι έφεραν δύο χαρακτηριστικά: 1) Την ανεξαρτησία, αφού για πρώτη φορά στο ελληνικό κράτος οι κρίσεις πραγματοποιήθηκαν χωρίς καμία απολύτως δυνατότητα παρέμβασης του πελατειακού συστήματος και 2) Την απόλυτη επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων, στοιχεία απολύτως απαραίτητα για τις αυξημένες ανάγκες της άσκησης Διοίκησης στο σύγχρονο περιβάλλον. Τα ίδια ακριβώς χαρακτηριστικά θα έφεραν και οι προϊστάμενοι που θα επιλέγονταν κατά την πλήρη εφαρμογή του συγκεκριμένου συστήματος.

Ωστόσο, και ενώ η εφαρμογή των παγίων διατάξεων αναβαλλόταν διαρκώς, σταμάτησε και αυτή η εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων. Επυπλέον, σε ένα απόλυτα συναφές γεγονός, με το ν. 4024/11 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012 – 2015» ανατράπηκε πλήρως η διοικητική ιεραρχία και με ένα αναχρονιστικό και ανορθολογικό πλαίσιο που αντικατοπτρίζει διευθετήσεις του κομματικού κράτους και όχι εργαλείο άσκησης πολιτικής ανθρώπινου δυναμικού (μόνο κριτήριο για την νέα κατάταξη στους βαθμούς αποτέλεσαν τα έτη υπηρεσίας – ενδεικτικά αναφέρεται ότι τον καταληκτικό βαθμό Β' κατέλαβαν πλέον όσοι διορίστηκαν την δεκαετία του 1980 και πριν από αυτή).

Με το νέο νόμο 4275/14 «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) - Επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων και άλλες διατάξεις» το σύστημα που περιγράφηκε ανωτέρω αλλάζει κατά τα εξής:

α) κατά τις πάγιες διατάξεις που ορίζουν το σύστημα στην πλήρη ανάπτυξή του, από το προηγούμενο σύστημα τριών πυλώνων αφαιρείται ο πυλώνας των τυπικών προσόντων και παραμένουν μόνο οι δύο, αυτοί της συνέντευξης και της γραπτής εξέτασης.

β) κατά τις μεταβατικές διατάξεις, οι οποίες θα εφαρμοστούν με τη θέση σε ισχύ των νέων Οργανισμών των υπηρεσιακών μονάδων, λήγει η θητεία όλων των προϊσταμένων, περιλαμβανομένων και όσων κρίθηκαν με το αντικειμενικό σύστημα του ν.3839/10.

Ωστόσο, το σύστημα βαθμολογίου, που αποτελεί άρρηκτα συνδεδεμένο μηχανισμό με το σύστημα επιλογής προϊσταμένων και σήμερα είναι άκρως προβληματικό, παραμένει ως έχει.

Επειδή, στις 05.02.2013 σε επίκαιρη ερώτησή του με τίτλο «Άνιση αντιμετώπιση προσωπικού αυξημένων προσόντων στη ρύθμιση για την κινητικότητα των δημοσίων υπαλλήλων» του προς τον τότε Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης, ο σημερινός Υπουργός κ. Κυριάκος Μητσοτάκης ανέφερε: «Βασική προϋπόθεση για την επιτυχία οποιασδήποτε μεταρρύθμισης στο δημόσιο τομέα είναι η αξιοποίηση των πλέον άξιων στελεχών του Παρόλα αυτά, τα κριτήρια για την κινητικότητα τα οποία καθορίστηκαν με την πρόσφατη Απόφαση 559/8-1-2013, δεν φαίνεται να

συμβάλλουν στην αξιοποίηση των ικανών και μορφωμένων δημοσίων υπαλλήλων. Σύμφωνα με τους σχετικούς πίνακες κριτηρίων ενώ δίνεται αυξημένη βαρύτητα στο χρόνο προϋπηρεσίας των υπαλλήλων (έως 30 μόρια), αντίθετα η μοριοδότηση των αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, των κατόχων διδακτορικών και μεταπτυχιακών είναι εξαιρετικά χαμηλή (μόλις 7 μόρια συνολικά). Την ίδια ώρα οι επιπλέον τίτλοι σπουδών δεν αντιμετωπίζονται χωριστά για επιπλέον μοριοδότηση αλλά ενιαία. Το αρμόδιο Υπουργείο οφείλει να δώσει περισσότερες ευκαιρίες στους ικανούς και μορφωμένους υπαλλήλους ώστε να μην «αδειάσει» το Δημόσιο από στελέχη που πραγματικά έχουν τις ικανότητες και μπορούν να προσφέρουν».

Επειδή, αντίθετα, ο κ. Μητσοτάκης ως Υπουργός πλέον χαρακτήριζε τα παραπάνω προσόντα ως «στατικά» (συνέντευξη στην εφημερίδα «Καθημερινή, 09.03.2014).

Επειδή, με το νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων δεν συνυπολογίζονται τα τυπικά προσόντα, όπως μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών, διδακτορικές διατριβές, πιστοποιητικά ξένων γλωσσών.

Επειδή, παρόλα αυτά στο κατατεθέν νομοσχέδιο «Ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων , πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα, τροποποίηση του ν. 3448/2006 (Α' 57), προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, Περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας, Ρυθμίσεις Θεμάτων Εισαγωγικού Διαγωνισμού ΕΣΔΔΑ και άλλες διατάξεις» τα πιστοποιητικά γνώσης ξένων γλωσσών επανέρχονται και αναγνωρίζονται ως καταλληλότερα από τη γραπτή εξέταση στις ξένες γλώσσες.

Επειδή, με την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του ν. 4275/14, μόνο κριτήριο για την επιλογή των προϊσταμένων ορίζεται, μέσω του προσχήματος της «ειδικής αιτιολογίας» η σχηματισθείσα άποψη του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού χωρίς κανένα εχέγγυο αμεροληψίας, αντικειμενικότητας και αξιοκρατίας, μεταξύ όσων έχουν κριθεί βάσει του ν. 3839/10 και όσων ασκούν χρέη προϊσταμένων με τη μέθοδο της αναπλήρωσης.

Επειδή δεν υπάρχει κανένα απολύτως χρονοδιάγραμμα για την τελική υλοποίηση του νέου συστήματος, έστω και με την προβληματική απαξίωση των τυπικών προσόντων.

Επειδή αυτή τη στιγμή κυριαρχεί στις Δημόσιες Υπηρεσίες η πλήρης απαξίωση των στελεχών και η πρόσβαση στα Υπουργικά Γραφεία αναδεικνύεται ως το ισχυρότερο προσόν προκειμένου να καταλάβει κάποιος θέση προϊσταμένου, ενώ οι πελατειακές σχέσεις επιβάλλονται ως το μόνο σίγουρο στοιχείο της «μεταρρύθμισης».

Ερωτάται ο αρμόδιος υπουργός:

- 1) Ποια είναι η άποψή του για τα τυπικά προσόντα: πρέπει να τυγχάνουν αυξημένης μοριοδότησης όπως ζητούσε από τον κ. Μανιτάκη στη Βουλή ή αποτελούν «στατικά» προσόντα και πρέπει να παραβλέπονται όπως προβλέπει ο νόμος που εφαρμόζει; Ειδικά για τα πτυχία ξένων γλωσσών, εφόσον αποτελούν και αυτά «στατικά» προσόντα γιατί επανέρχονται και μάλιστα στον ειδικής φύσης Εισαγωγικό Διαγωνισμό μιας υψηλών απαιτήσεων παραγωγικής Σχολής;
- 2) Πόσες Υπουργικές Αποφάσεις, πόσα Προεδρικά Διατάγματα και πόσες Κοινές Αποφάσεις και πόσες εν γένει Αποφάσεις διοικητικών οργάνων απαιτούνται για την πλήρη εφαρμογή του ν. 4275/14, πόσες από αυτές έχουν ήδη εκδοθεί και σε ποιο σημείο βρίσκεται η έκδοση όσων υπολείπονται;
- 3) Πώς θα αποτρέψει την πλήρη κυριαρχία του κομματισμού και των πελατειακών σχέσεων που παρατηρείται μετά την ψήφιση του νόμου και πώς θα εξασφαλιστεί η αξιοκρατία και αντικειμενικότητα κατά την πρώτη εφαρμογή του; Προτίθεται ο Υπουργός να θεσμοθετήσει διορθωτικά την προσμέτρηση των μορίων με βάση τις κρίσεις του ν. 3839/10 όπως ζητούσε ο ίδιος, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι νέοι προϊστάμενοι θα τύχουν αξιοκρατικής επιλογής και δεν θα φέρουν το σημάδι του κομματικού προϊσταμένου, ο οποίος μάλιστα θα κληθεί να διενεργήσει μόνος και ανεξέλεγκτος αλλά όχι ανεξάρτητος την αξιολόγηση;
- 4) Προτίθεται να προχωρήσει στη μεταρρύθμιση του συστήματος βαθμολογίου, το οποίο χαρακτηρίζεται, πέραν της πελατειακής του δομής, από αναχρονιστική διάρθρωση της υπαλληλικής ιεραρχίας;

Ο ερωτών βουλευτής

Γρηγόρης Ψαριανός